

Ročník: 104 | číslo: 13 | 31. března 2024 | Cena: 18 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

EDITORIAL

Milí čtenáři, setkáváme se spolu u dalšího tematického čísla. Tentokrát o velikém zázraku, kterým Bůh zvrátil zlý a nespravedlivý rozsudek člověka. O vzkříšení.

O vzkříšení někoho, kdo si nezasloužil umřít, kdo svojí nevinou a statečností dokázal, že v pokoře a lásce je daleko větší síla než v sebesilnějším zlu. Ježíš byl nesmírně statečný a nesmírně dobrotivý, Ježíš byl nekonečně laskavý. A položil svůj život v naději, že tímto svým činem alespoň některá ze zatvrzelých srdcí lidí probudí k lásce a životu.

Jsem přesvědčena, že Bůh by jej z hrobu nespravedlivého vzkřísil, i kdyby nebyl jeho Synem. I kdyby byl pouhým člověkem, neboť právě pro takové, spravedlivé a laskavé, vytvořil království nebeské a všechno v něm. A vytvořil tak i Zemi a vše, co na ní žije a ze života se raduje.

Pojďme tedy a v duchu Boží vůle radujme se o nastávajících Velikonocích ze vzkříšení Ježíše, jeho věčného života a toho, že za nás nehodné v nebi oroduje, byť si to pramálo zasloužíme.

Nebot' nikde není psáno, že namísto hory se na Velikou noc nemohou otevřít duše a vydat to dobré, co je v nich skryto. Ty pravé poklady.

Nenakupujme tedy letos, netravme čas požehnaný ve frontách na cokoli odkudkoliv, ale usebrání přemýšlejme nad tím, že stál-li Ježíš za vzkříšení Bohu, měl by za to stát i nám, abychom ho ve svých srdcích našli a přivedli k životu.

Jedině tehdy snad můžeme doufat, že nám Bůh, tedy nám lidem, už vraždu svého Syna odpustil. Tento malý zázrak vzkříšení má ve své moci každý jeden z nás.

Klára Matoušová

Obálka: Pieta Michelangela Buonarrotoho v Bazilice sv. Petra ve Vatikánu, zdroj: Pixabay

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Mirovická náboženská obec má novou farářku

Na čtvrtou neděli postní, 10. března 2024, byla v mirovickém kostele slavnostně uvedena do služby farářky sestra Lenka Palčovičová. Novou farářku uvedl do služby plzeňský biskup Lukáš Bujna. Sestra Lenka Palčovičová již dříve působila například v pražské diecézi, ani plzeňská diecéze jí ale není cizí – má za sebou službu farářky v Horažďovicích či Klatovech a byla vikářkou Plzeňsko-karlovarského vikariátu plzeňské diecéze.

Rodina Lenky Palčovičové je úzce spjata s duchovenskou službou v Církvi československé husitské, která se jako červená nit prolíná generacemi a nese poselství víry a lásky k bližním. Lenka pochází z farářské rodiny. Celá její rodina zasvětila svůj život duchovenské službě. Duchovním ČČSH byl i Lenčin strýc Jaroslav Bosák, který

dlouhá léta působil jako farář v Písku. Kořeny rodiny sestry Lenky sahají dokonce ještě hlouběji do dějin naší církve. Nově ustanovená mirovická farářka je totiž vnučkou druhého patriarchy ČČSH Gustava Adolfa

Procházky, muže s pohnutým osudem, který stál v čele církve ve velmi nelehkých časech.

Duchovenská tradice v rodině Lenky Palčovičové je svědectvím o hluboké víře a oddanosti církvi. Je to nit, která se netrhá a která ji bude i nadále vést v její

farářské službě v Mirovicích.

Sestra Lenka Palčovičová bude v mirovickém kostele kostnických mučedníků Jana Husa a Jeronýma Pražského sloužit pravidelné nedělní bohoslužby vždy od 11 hodin.

Lukáš Bujna

Foto: Amaya Sardá

Blahopřání sestře Jitce

V církvi je dobrým zvykem při příležitosti narozenin dotyčnému přát nejen zdraví a vše dobré do dalších let, ale hlavně hojnost Boží lásky, posily a Božího požehnání.

Obzvláště rádi tak činíme v případě naší milé kolegyně v úřadu ústřední rady, Jitky Wendlíkové, která na Bílou sobotu slaví 75 let. Jitka svůj život propojila nejen s úřadem ústředí církve, personálním odborem a s prací pro sekretariát patriarchy, ale také s působením na Husově československé bohoslovecké fakultě v Praze. Též v Ekumenické radě církví a samozřejmě také s kněžskou službou, ke které byla vysvěcena v roce 1972.

Sestru Jitku určitě znáte. A kdo by náhodou neznal, vězte, že ona zná vás. Málokdo v církvi má takový přehled o věcech

minulých, současných i budoucích. Její rozhled využíváme nejen my v redakci.

Sestra Jitka zachránila nejednu situaci včasným upozorněním, dobrou radou, moudrou – byť kritickou (a v tu chvíli třeba nepřijemnou) poznámkou.

Zkrátka sestra Jitka je dobrou duší, bez níž si naši církev, resp. její „chod“ vůbec, ale vůbec neumíme představit. „*Takoví tiší v zemi. To jsou ti, kteří tvoří tu správnou úřední páteř církve svou odpovědností, pracovitostí a taktem*“ – tak své

„Poděkování jistě JW“ před pár lety (2019) v Českém zápase vyjádřila Jana Šilerová. Co dodat? Víte o nás skoro vše. A je to tak dobře. Je to jediné ku prospěchu věci:-)

Milá sestro Jitko, máme Vás rádi. Díky za vše **redakce a úřad ústřední rady**

Týdeník Církve československé husitské.

Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6. Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Matoušová, redaktori: PhDr. Mirko Raduševič, Bc. Ondřej Syrový, grafik: Milan Udržal. Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková. Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz, tisk: Grafotechna plus. Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00.

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail:prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

NAD PÍSMEM

Kristus nám vyjádřil svou hřejivou blízkost J 20,1-18

Milé sestry a milí bratři, letošní velikonoční ráno nám připravuje výraznou proměnu. Poslední březnová neděle přináší tradiční posun času, kdy máme vstávat o hodinu dříve. Tento posun času není mezi lidmi příliš oblíbený a nejde jen o to, že máme méně spánku. Slunce najednou a nezvykle zapadne až o půl osmé večer. Výraznou změnou je především to, že sluníčko ráno vychází, až když na hodinkách máme pár minut po půl sedmé. Je to změna, na kterou si člověk musí přivyknout.

Zvěst velikonočního evangelia nás podle všeho příliš nepřekvapí, známe ji jako křesťané velmi dobře – příběh prvního dne po sobotě, kdy byla ještě tma... Nicméně i my jsme stále voláni evangeliem k jistému posunu. Jsme pobízeni k obrátům ve všech mnohých proměnách života, které jsou stále před námi.

Každý z nás stojí sám před celou řadou situací a ne na všechno se nám snadno přivyká. Je jistě výtečné, když se můžeme v temných chvílích opírat o své blízké či o společenství církve, zároveň ale také čelíme mnoha skutečností „zdánlivě“ zcela sami.

A možná právě proto evangelista Jan na rozdíl od synoptických textů uvádí, že Marie Magdalská byla v pláči u Ježíšova hrobu nakonec naprosto sama. Nejsou tu žádné další ženy. I učedníci odešli, aby vyniklo osamocení lidské bytosti – její zmatek, nejistota a svět plný domněnek, strachu, slz i rozhořčení.

Ano, každý z nás bývá někdy v rozpoložení Marie z Magdaly, která onoho velikonočního rána stála u hrobu a jen plakala. V takových chvílích si uvědomujeme, že nám druzí lidé ani dost dobře nemohou pomoci. V té chvíli se však podobně jako Marie musíme trochu více „naklonit“ směrem ke své bolesti a chtít tak vidět i trochu víc.

Marie, když se tedy sklonila, podívala se do Ježíšova hrobu, spatřila dva anděly. Něco obdobného jistě také známe ze svého života. Tedy ne ani tak, že bychom viděli skutečně anděly v bílém rouchu, ale bývá nám mnohdy umožněno vidět stopy Boží milosti, i když jí v daný okamžik příliš nerozumíme a stále setrváváme ve svém pláči a nářku.

Na Marii však během velikonočního rána promluvil Ježíš. Ona se obrátila v domnění, že je to jen zahradník. Měla představu, chytala se stébla a řekla: „Jestliže tys jej, pane, odnesl, řekni mi, kam jsi ho položil, a já pro něj půjdu.“

Ježíš ji překvapivě na místo odpovědi oslovil jejím vlastním jménem a řekl pouze „Marie“. Tím ovšem řekl mnohem víc než jen to, že on ji samotnou rozpoznal. Vyjádřil ve zkratce svou hřejivou blízkost a skutečnost, že je stále s ní, i přes hranice samotné smrti. Že všechen její lidský zmatek, zloba a všechna ta temná samota je překonána.

Evangelista Jan píše, že se Marie obrátila poté, co ji Ježíš takto oslovil. Může nás tedy napadnout, že je tu jistá pozemsky prostorová nesrovnalost, že to zde trochu v evangeliu nesedí. Jak se mohla Marie obrátit, když už jednou obrácena směrem k Ježíšovi byla? Ono „obrácení“, o kterém je tu řeč, nemělo ani tak pozemský jako

spíše duchovní význam, který má v sobě světlo, radost a jistotu. Jistěže jako křesťané víme mnohé o Kristu. A ovšem také jako ona Marie nemusíme setrávat jen v tom prvním obrácení, ve kterém nás naše slzy a přirozený zmatek odtrhávají od prožitku víry. Vzkříšený Kristus zná osobně každého z nás a chce, abychom se i my stále „obraceli“ a posouvali vpřed. Abychom i přes obyčejnost situací života i našich úzkostí, strachu a bolesti vnímali, že máme před sebou Ježíše. Krista, který promlouvá do našich všedností, ví velmi dobře, co je za námi i před námi, a chce, abychom kromě pozemského světa viděli vnitřním zrakem to, k čemu jsme povoláni. I my jsme zváni do světla radosti víry. Důvěry, že Krista máme za sebou i před sebou zároveň a že On proměňuje celou naši přítomnost skutečností, že jsme „jeho sourozenci“. Díky Kristu za vše. Amen.

Pavel Pechanec

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ – VZKŘÍŠENÍ PÁNĚ

Ty jsi můj Bůh, tobě vzdávám chválu, vyvyšuji tě, můj Bože. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Aleluja.
(Žalm 118,28-29)

První čtení: Skutky 10,34-43

Tužby velikonoční:

2. Abychom ze vzkříšení Kristova v církvi se radovali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom Slovu života všichni se v srdcích otevřeli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, děkujeme ti, že nemusíme Ježíše hledat mezi mrtvými, neboť on je živ a stal se Pánem života. Učiň si z nás nové stvoření a pomoz nám růst k plnosti života věčného! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Korintským 15,1-11

Evangelium: Jan 20,1-18

Verš k obětování: Žalm 139,1-2

Verše k požehnání: 1. Korintským 5,7-8

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, Pane a Dárce života, přiveď nás do slávy vzkříšení, kterou jsi zaslíbil těm, kdo v srdci věří a ústy vyznávají, že tvůj Syn Ježíš Kristus vstal z mrtvých. Jemu buď sláva navěky. Amen.

Vhodné písně: 250, 252, 257, 331

Věříme, Kriste, že znáš každého z nás. Děkujeme, že nás osobně oslovuješ a voláš k jistotám víry, které nejsou patrné v tomto světě, ale dáváš nám je poznat. Prosíme, ať velikonoční radost znova prozáří náš pohled na život a svět. Prosíme, ať tvůj Duch projasní požehnání všemu živému. Amen.

Bláznovství Boží je moudřejší než lidé

Jak se pozná blázen? Jednoduše. Připadá si jako poslední normální člověk na planetě obsazené psychopaty. Samozřejmě je to nadřazená, ale v jistém smyslu jsme všichni blázni. Svoje bláznovství totiž nevidíme, ale u druhých je s oblibou diagnostikujeme. Skutečně se ukazuje, že naši společnost sužuje množství nejrůznějších patologií a neuróz - ale třeba je vytváříme právě tím, že je chceme vidět a poukazovat na ně, abychom nemuseli nahlédnout do nemocných míst ve své duši, dotýkat se jejích bolavých ran.

Už jste slyšeli tu provokativní zprávu? Ježíš po nás nechce, abychom byli normální a řídili se tzv. zdravým či selským rozumem. Takový „rozumek“ je nepřitelem a překážkou opravdového a hlubinného poznání! Geniálně to vystihl apoštol Pavel. Přál bych si hledět do tváří zbožných mužů a žen ve starořeckém Korintu, když si četli, co jim apoštol napsal: „Bohu se zalíbilo spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. Bláznovství Boží je moudřejší než lidé...“ Křesťanský věřit neznamená věřit rozumně, ale věřit bláznovskými!

Křesťan je blázen Boží a nemusí žít podle způsobů, které okolní svět považuje za normální. Pozoruhodné je, že ani církev není

Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé.

(1. list Korintským 1,21-25)

imunní vůči pokušení normality, a proto se v ní občas normalizuje s vervou a chutí. Normálně se přece v církvi vyznává a věří, že Kristus umřel za naše hříchy. Nenormální je však do důsledků vyznávat a věřit, co z toho pro nás vyplývá, ačkoli to Kristus častokrát opakoval: „Tvé hříchy jsou odpuštěny.“ Člověče, oddechni si! Je ti odpuštěno! Boží láska tě od kořene uzdravuje naprostým a bezpodmínečným odpuštěním a přijetím! Ale tomu uvěří asi jenom blázen, že jo?

Představte si, jak apoštolova slova proměnila církevní obec v Korintu v církevníku šťastných bláznů - radujících se, že když vše je odpuštěno, jsou svobodní! Především svobodní k následování Krista a bláznivě lásky Boží, která se naplno zjevila v Kristově kříži. A teď si zkuste představit, že i naše náboženské obce se mohou proměnit, protože každý

z nás „normálních církevníků“ se může proměnit - a stát se tím, kým je živý Kristus uprostřed nás! Bylo by krásné, kdyby se pak o nás šířilo: „Koukni se na ně! Úplně se zbláznili!! Chovají se, jako kdyby fakt věřili evangelium...!!!“

(zamyšlení na III. neděli postní)

Lukáš Bujna

Křížová cesta - čtrnáct zastavení

Ve dvou nejvýznamnějších dnech Svatého týdne se v Jeruzalémě střídá smutek a oslava. Na Velký pátek se do Jeruzaléma sjíždí poutníci z celého světa. Jako procesí s modlitbou jdou z Olivetské hory k Božímu hrobu uprostřed Starého města poslední cestou Ježíše Krista. V krátkosti projdeme Křížovou cestou.

První zastavení – Spoutali ho, odvedli a vydali vladaři Pilátovi. (Matouš 27,2)

Zde byl Ježíš odsouzen k smrti.

Procházíme nádvořím chlapecké školy Madrasa al-Omariye, nejstarší školy v Jeruzalémě. Je to bývalá římská pevnost, kde proběhl soud. Mnozí z poutníků nesou

dřevěné kříže jako vzpomínku ukřižování.

Druhé zastavení – Tu Pilát, aby vyhověl zástupu, propustil jim Barabáše; Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. (Marek 15,15)

Kostel bičování (místně známý jako Habs al-Masih neboli „Kristovo vězení“) byl postaven ve 12. století a od té doby prošel několika úpravami. Zprávy poutníků popisovaly, že byl využíván jako skládka odpadu, stáj a tkalcovna.

Třetí zastavení – Ježíš k plačícím ženám: Nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a nad svými dětmi. (Lukáš 23,28)

Za řeckým praetoriem klesá Smutná cesta (Sorrowful Way) směrem k údolí Tyropoeon. Zde je křížovatka dvou ulic, která připomíná první pád Krista pod tíhou kříže.

Čtvrté zastavení – Ježíš se setká se svou

foto: Karel Cudlín

matkou Marií. Basreliéfní plastika od T. Zielinského představuje setkání Ježíše a Marie, nachází se nade dveřmi, které vedou do arménského kostela Panny Marie Bolestné u čtvrtého zastavení.

Páté zastavení – Zde Šimon z Kyrény pomáhá Ježíšovi nést kříž.

U ohybu ulice Via Dolorosa je dům farizea Šimona, pocházející z 15.-16. století. Zde hříšná žena pomazala Ježíšovy nohy (Lukáš 7,36-50).

Druhé zastavení,

foto: Ivana Buzková, Člověk a víra

Osmé zastavení

foto: Karel Cudlín

Šesté zastavení – Veronika podala Ježíšovi roušku a otřela mu krev a pot.

Na tomto místě v ulici Via Dolorosa se nachází jedno z nejmalebnějších míst v Jeruzalémě, kde podle tradice je dům Veroniky z 15. století. Ten je dnes domem Malých sester Ježíšových.

Šedmé zastavení – Místo, kde Ježíš vysílením padá pod křížem podruhé.

Místo vlastnili Františkáni, kteří zde v roce 1895 postavili dvě shodné kaple. Je tu uložen velký sloup z načervenalého kamene, součást pozůstatků Aelia Capitolina.

Osmé zastavení – Ježíš na tomto místě mluvil k plačícím jeruzalémským ženám soužícím se jeho osudem.

Dnes je zde německý hospic svatého Jana, zdobený maltézským křížem, a také řecký klášter Saint Caralambos. Na kameni zasazeném do zdi druhé budovy je latinský kříž a řecká slova „Ježíš Kristus vítězí“.

Deváté zastavení – Ježíš pod tíhou kříže upadá potřeť.

Událost připomíná dřív sloupu zasazený do zdi koptského patriarchátu. Vlevo je přístřešek etiopských mnichů, který je umístěn na zbytku Konstantinské baziliky (Martyrium). Odtud vede úzký průchod na náměstí před kostelem Božího hrobu.

Desáté zastavení – Ježíš je svlečen ze svých šatů. Ukřížovali ho a losem si rozdělili jeho šaty. Matouš (27,35)

Kostel Božího hrobu obsahuje posledních pět zastavení Křížové cesty a zahrnuje Kalvárii a Ježíšův hrob. Po vstupu do kos-

tela jde poutník hned vpravo po dvou schodech nahoru na Kalvárii. Stanoviště se nachází v samém začátku kostelní lodě vpravo.

Jedenácté zastavení – Ježíš je ukřížován.

Desáté a jedenácté zastavení na Kalvárii je od sebe jen několik metrů v latinské lodi restaurované A. Barluzzim v roce 1937. Vpravo je okno s mříží vedoucí do kaple zasvěcené Panně Marii Bolestné a svatému Janovi. Jde o místo, kam se Marie před ukřížováním Ježíše uchýlila.

Dvanácté zastavení – Ježíš umírá na kříži. A hle, chrámová opona se roztrhla vpůli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly... Matouš (27,51)

Jde o východní část lodě kostela, kde je stříbrný kotouč s otvorem uprostřed nacházející se pod ortodoxním oltářem. Označuje místo, kde stál kříž. Vpravo od oltáře je vidět puklina spojovaná s Matoušovým svědectvím o zemětřesení.

Třinácté zastavení – Ježíšovo tělo je sňato z kříže. Josef tělo přijal, zavinul je do čistého plátna a položil je do svého nového hrobu, který měl vytesán ve skále; ke vchodu do hrobu přivalil veliký kámen a odešel. (Matouš 27,59,60)

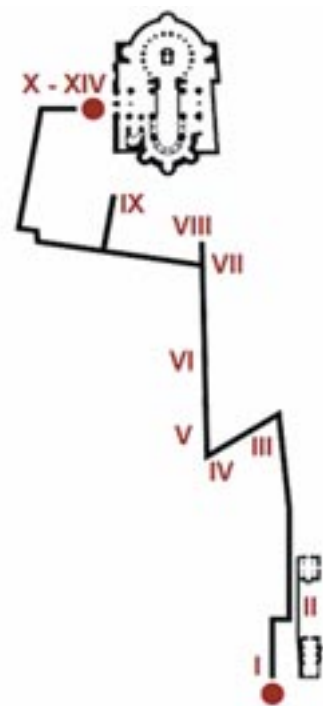
Oltář třináctého zastavení je umístěn uprostřed mezi dvěma předchozími zastaveními a zdobí jej dřevěná busta Panny Marie Bolestné. Uložení těla je obvykle spojeno s Ježíšovým pomazáním, které se připomíná západně od Kalvárie u kamene Pomazání.

Čtrnácté zastavení – Ježíšovo tělo je uloženo do hrobu.

Aby se poutník dostal k hrobu, sestoupí z Kalvárie kolem kamene Pomazání, poblíž kruhové desky. Zde od železné mříže ženy z dálky pohlédly na Ježíše. *Zpovzdálí přihlíželo mnoho žen, které provázely Ježíše z Galileje, aby se o něj staraly. Matouš (27,55)*

Z kaple do pohřebního místa vede malý obloukový otvor. Od zničení al-Hakimem v roce 1009 existuje pouze spodní část komory. Zbytek je skryt mramorovým obkladem. V roce 2016 došlo k archeologickému prozkoumání Ježíšova hrobu. Po staletích poprvé byl odkryt kámen, na který byl položen Ježíš po sněti z kříže.

Podle článku z webu Terra Sancta Museum připravila redakce.

Chrám Božího hrobu, foto: Zdeněk Poruba, Člověk a víra

Velikonoční křesťanství

Dnes se v novinách dočteme o „návratu náboženství“, ale ve skutečnosti jde o jakousi neurčitou religiozitu, která se těší velké oblibě, když nahradila dříve převažující křesťanství. Navíc je náboženské přesvědčení vytěšňováno do okruhu subjektivních zkušeností a je velmi často ztotožňováno s pouhým pocitem, a to nejen u vyznavačů ezoterických praktik. Jsme tedy v situaci, kdy slaví své zmrtnýchvstání i nejprimitivnější pověry. Pro nás věřící je ovšem to, co se odehrálo ve velikonočních dnech před 2000 lety v Jeruzalémě, pravdivým začátkem nového věku, který se započal nedělním ránem. Víra prvních křesťanů je založena na svědectví konkrétních lidí. Těmito věrohodnými svědky je především Petr a další apoštolové, ale nejen oni: Pavel jasně mluví o více než 500 osobách, kterým se Ježíš zjevil najednou. Tato velikonoční událost je zdrojem i naší víry. Nevěříme tedy v něco, co bychom jenom cítili nebo co bychom si sami vymysleli. To, že se sám Bůh stal v osobě Kristově člověkem, že pro nás lidi zemřel na potupném kříži a že po třech dnech vstal z hrobu – to všechno je tak vzdáleno všem možným lidským spekulacím, že se v tom zcela zřetelně projevuje suverénní Boží jednání.

Tento Boží plán spásy, který se takto projevuje jako zcela viditelný a zřetelný, by si nemohl vymyslet žádný člověk. Když čteme pozorně velikonoční evangelium, vidíme, jak byli přímo ohromeni ti, kdo přišli ke hrobu a zjistili, že je prázdný. Byly to v první řadě ženy, pak apoštol Jan s Petrem a další.

Je tu ještě jedna okolnost: Bible nikde nepopisuje, jak k Ježíšovu zmrtnýchvstání došlo. Ženy a po nich apoštolové, kteří přicházejí ke hrobu, nacházejí pouze důsledky této události. A slyší andělské poselství: „Vstal z mrtvých, není zde.“ Tuto zprávu předávají dál, v první řadě dalším učedníkům.

A mezi nimi jsme i my, když stojíme před novou výzvou, na kterou nelze odpovědět setrvačností, bez aktivního úsilí o pravdivost vlastního života z víry. Vyžaduje to ovšem i určitého stupně žitého svědectví, abychom se podobali hospodáři, který ze své bohaté zásoby vynáší věci staré i nové.

Miloslav Fiala

Děkuji ti, Bože

Děkuji ti, Bože, za to, že jsi mě vzal do náruče a přenesl přes horu, za náruč, kterou jsi podal mým sepjatým rukám, za starostlivou lásku, s níž jsi o mne, zrnko prachu země, pečoval, za sílu, kterou jsi mi poskytoval, když jsem se těžce a v bolestech vlekla na strmou horu.

Netušila jsem, co naleznu za ní, až vystoupím na její vrchol.

Děkuji ti, Bože, za to, že jsi mne vzal do náruče a přenesl přes horu Olivetskou a s láskou, jakou má jen Otec, jsi mne položil na její druhé straně na měkký, zelený, chladivý trávnik naděje.

Děkuji ti, Ježíše Kriste, že jsem směla přibít na tvůj kříž i své rány, nepatrné proti tvým, a že jsem směla přijímat naději na vzkříšení a život s tebou a v tobě.

Děkuji ti, Ježíši Kriste, že jsem - nepatrná - směla přijít k tobě a pokleknout pod tvým křížem se slovy díky ...

a pak vstát, postavit se na nohy a jít.

Eva Ševčíková,

Ze sbírky modliteb *Kristus prostřed nás*

Hlasatelky dobré zprávy

Vzkříšení. Pro nás křesťany onen příslovečný úhelny kámen, na němž jsme postavili svou „svatyni víry“, pro svět nekřesťanský nepochopitelná představa vzpouzející se zdravému rozumu, která přímo volá po tom, aby byla zpochybnována. A tak se někdy setkáváme s přesvědčením, že tyto zázračné prvky našich evangelijních příběhů jsou jen určitými nehistorickými vsuvkami pozdějších horlivců s cílem vybojovat novému náboženství místo na slunci.

Dovolme si zaměřit pozornost na evangelijní popis nálezu prázdného hrobu – jak jej připomínají i autoři článků našeho čísla. Dle zpráv všech evangelistů byly prvními, kdo objevily prázdný hrob, ženy. Nevědáno. Jen považte: v době, kdy, jak víme například z Židovských starožitností Josefa Flavia, svědectví ženy nebylo bráno v potaz, bylo zcela bezcenné, ženy slyší jako první a následně předávají dobrou zprávu evangelia!!

Nevybrali by si logicky ti, kdo s texty údajně manipulovali, místo takového chatrného základu jako první přímé svědky zázraku třeba Petra nebo Jana? To by dodali textu, panečku, jinou váhu!

Anebo že by naši pisatelé přešli svou dobu a chtěli texty – plod židovské patriarchální kultury 1. století – pěkně genderově vyvážit? **red**

Na obrázku Marie z Magdaly, v pozadí s křížem

14. Chvalozpěv

Na část liturgie nazvanou Obětování navazuje výzva k důkřždání a náš chvalozpěv. Zpíváme: Zvedněme své srdce vzhůru k Hospodinu, svému Bohu, a zpíváme mu píseň díky! Poté duchovní přednese modlitbu, v níž děkuje a chválí Boha za to, že nám poslal svého

Syna Ježíše Krista.

Na tuto děkovnou

modlitbu

odpovídáme

společným

zpěvem:

„Svatý, svatý svatý

Hospodine záz-

tupů. Plná jsou

nebesa i všecka

země tvé slávy.

Sláva ti na vý-

sostech! Ale

požehnaný též,

jenž přichází tu

k nám tvým

jménem. Sláva ti,

sláva ti na vý-

sostech!“

(„Na výsostech“ znamená „ve

výšinách“ – ani ne tak ve smyslu, že

Bůh je nad námi v nebi, jak si to dříve

lidé představovali, ale že svou ve-

likostí nás všechny převyšuje.)

Podle mého názoru je to po hudební

stránce jedna z nejkrásnějších a nej-

působivějších částí celé liturgie.

A není se čemu divit – vzdýt to, co pro nás Bůh udělal, je tak veliká věc, že se to dá jen těžko rozumem pochopit. To můžeme přijmout pouze svým srdcem, svou vírou. Jak se říká v Janově evangeliu: „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho

věří, nezahynul,

ale měl život

věčný.“ (Jan 3,16)

Kdo tuto

skutečnost přijme,

nemůže jinak, než

za ni stále znovu

a znovu vděčně

děkovat – tak jak

to činíme každou

neděli při liturgii.

Obzvláště si to

ovšem

připomínáme

právě nyní, v době

velikonočních

svátků, kdy si nej-

prve čteme celý pašijový příběh, tedy

události, které vedly k Ježíšově

ukřižování, abychom se pak na Hod

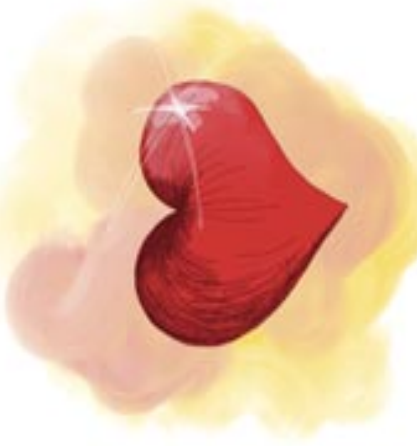
Boží velikonoční mohli radovat z jeho

vzkříšení.

Tak tedy sláva, sláva Bohu na vý-

sostech!

JK

Makreslita: Lucie Krajčřířková

Velikonoční kraslice

Asi všichni víte, že velikonoční kraslice – zdobená vajíčka – jsou symbolem zrození nového života a dávají se jako odměna koledníkům. Musí to ovšem být vejce plná, neporušená, žádná vřdumky!

Slovo kraslice je odvozené ze

staroslovanského krásný, tedy čer-

vený. Je to proto, že červená se v barevné

symbolice kraslic objevovala nejčastěji

– znamená totiž lásku. Dívky si ty nejkrásnější

červené kraslice připravovaly pro své vyhléd-

nuté ženichy. Naopak modrá barva by se

podle tradice příliš používat neměla, protože

je to barva smutku. Podobně jako na

kraslicích se barevná symbolika používá

i u stužek, které děvčata dávají chlapcům,

aby si je mohli přidat na svou pomlázku.

Chlapci pak mezi sebou soupeří, kdo jich

nasbírá nejvíc.

Zdobení kraslic je velké umění a každý kraj

má své tradiční techniky, postupy a vzory.

Vyžaduje to jistou zručnost, pečlivost a trpělivost, když se však dříve podají, stojí to za to. A ty nejšikovnější a nejkřídovější „malárečky“ jsou opravdovými umělkyněmi.

Jana Krajčřířková

Trnka

Jen pohlédnete na haluze!

Bílí živých kvítků na ně pad'

a zrůna podobá se tuze

hře prvních krůčků nemluvnat.

Však ptej se okrášlené trnky,

je marné čekat na ohlas;

ted' za rozkvetu nastal čas

jen žasnout, hledět do korunky.

Ach, když se zdola dívám na ni,

je jako oblak v nebes báni,

jenž pluje nad zrcadly řek

a chytá slunce do krajek.

Miroslav Matouš

(Řeč květů a křidel)

Modlitba

Děkujeme ti, Pane, za velikou radost, kterou můžeme opět prožívat o Velikonočních. Radost ze vzkříšení tvého Syna i nového života všude kolem nás. Amen.

Dříve mi říkali Josef...

21. Poslední zkouška

Když skončila hostina a mí bratři se odebrali do pokojů, které jsem jim nechal ve svém domě nachystat, zavolal jsem si správce domu a nařídil mu: „Pozorně mě poslouchej! Naplň žoky těch mužů obilím, co se do nich jen vejde. Navrch pak, stejně jako poslehně, vrat všechno jejich stříbro. Do žoku toho nejmladšího však ještě přidej tento můj oblíbený kalich!“

Jestli si můj správce myslel, že mě rozkazy jsou zvláštní, nedal na sobě nic znát. Dobře věděi, že jakkoliv hodnotit mé pohnutky mu nepřísluší. Vypadalo to všechno sice bezesporu velice divně, ta moje posedlost zrovna touto skupinou mužů, když denně sem přicházejí tisíce prosebníků, už několikrát se však ukázalo, že vše, co jsem nařídil, ačkoliv to na první pohled mohlo vypadat nepochopitelně, mělo svůj dobrý důvod. Každopádně jsem se mohl plně spolehnout na jeho věrnost, což v tuto chvíli bylo nezbytné.

Ráno moji nic netušící bratři poděkovali, naložili svůj náklad na osly a vydali se na zpáteční cestu domů. Já jsem si opět zavolal správce a nařídil mu, ať vezme pár ozbrojených mužů a mé bratry pronásleduje. „Obviníš je z krádeže mého kalichu, rozumíš? Budou se pochopitelně dušovat, že mi

nic nesebrali. Trvej na tom, že prohlédneš jejich vaky a u koho se ten kalich najde, stane se mým otrokem.“ Za pár hodin se všichni vrátili, skleslí jako zpraškaní psi.

„Co jste to učinili?“ udeřil jsem na ně. „Takhle se mi odvděčujete za mou dobrotu? Copak vám nebylo jasné, že se to nemůže utajit, že já na všechno přijdu?“

Padli přede mnou na zem a Juda promluvil: „Pane, nevím, co bychom mohli říct na svou obhajobu. Sám Bůh nás takto stíná za naše provinění. Jsme teď všichni tvými otroky a nic jiného si nezasloužíme!“

„Ale kdepak, vy všichni se klidně vraťte domů“, odpověděl jsem mu. „Mým otrokem bude jen ten, u koho se našel můj kalich. Kdo to byl?“

Správce mi pak vyřčil, jak prohledali vaky všech bratrů od nejstaršího po nejmladšího a kalich se našel v tom posledním z nich.

Na to Juda zareagoval tím, že přistoupil ke mně, znovu se hluboce uklonil a promluvil: „Pane, dovol mi vysvětlit ti celou situaci. My všichni jsme bratři, synové jednoho otce.“

Máme však rozdílné matky. Matka našeho nejmladšího bratra byla nejmilější manželkou našeho otce. Měla ještě jednoho syna, který však již

Soutěž o tři knihy

Poznáte, ve který den se která velikonoční událost stala?

1. Květná neděle
2. Zelený čtvrtek
3. Velký pátek
4. Bílá sobota
5. Hod Boží velikonoční

A. Ježíš byl vyslychán Pilátem a potom ukřižován. Tento den je smutný – v katolické církvi např. nezvoni žádné zvony – říká se, že odletěly do Říma.

B. Ježíšův slavný příjezd do Jeruzaléma na oslátku, kdy mu všichni provolávali slávu a prokazovali úctu.

C. Čekání.

D. Ježíš s učedníky zasedl k poslední večeři. V noci ho potom zatkli a odvedli před veleradu.

E. Ježíšovo vzkříšení.

Své řešení nám pošlete na adresu jana.krajcirkova@ccsh.cz, v květnové Cestě otiskneme jména tří vyherců knížky.

Blahopřejeme vylosovaným luštitelům z lednové Cesty

(tajenka: V CŠH máme také řadu bývalých synagog):

Jaroslav Tomášek z Jaroměře

Eliška Palatová z Prahy 4 – Michle

a Lenka Prskavcová z Chvaletic

Mezi námi práčaty

3. Tábor

Náš příjezd do Tábora byl vskutku velkolepý. Všichni nás nadšeně vítali a provolávali nám slávu, protože zprávy o našem vítězství u Sudoměře nás samozřejmě předběhly.

To však nebylo to jediné, z čeho jsme s Petrem a Jozífkem měli oči navrch hlavy. Všude byl neuvěřitelný ruch, rychle se stavěly nové domy, protože denně sem přicházely desítky dalších lidí, kteří se k nám táborům, jak jsme si

Město mělo čtyři velitele, hejtmany, Jan Žižka byl jedním z nich. Ten dohlížel hlavně na naše husitské vojsko. Všichni jsme se učili bojovat, každý podle svých sil. Protože muži neměli dost zbraní, používali často nástroje, se kterými uměli zacházet nejlépe – třeba kosy, palice, sudlice a cepy, které si k boji přizpůsobili tím, že na ně přikovali kovové hroty. Věru, nechtěl bych takovým cepem dostat přes hlavu! My mladí jsme

pokračovali ve cvičení střelby prakem. Taky jsme společně trénovali rychlé postavení a využití vozové hradby, která se nám tak dobře osvědčila u Sudoměře.

Brzy však nezůstalo jen u cvičení. Naše vojsko pod Žižkovým vedením začalo vyražet do útoku proti nepřítelům v okolí Tábora. Zvláště naše dobytí vojenské tvrze u Mladé Vožice bylo velmi úspěšné, protože se nám podařilo ukořistit řadu zbraní a dobrých koní, takže i naše husitské vojsko si mohlo začít budovat svou jízdu. Všichni jsme obdivovali našeho statečného a neohroženého velitele Žižku, který vždycky přesně věděl, co je nejlepší udělat, abychom zvítězili. Jeho bychem bez váhání následovali i do pekla!

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

říkali, chtěli připojit. Budovalo se také opevnění rychle rostoucího města. Co nás ale nejvíc uchvátilo, bylo to, jak se tu lidé k sobě chovali. Nikdo se nad nikoho nepovyšoval, všichni si byli rovni! Každý hned při příchodu odevzdal svůj majetek do velkých kádí na náměstí. a z toho se pak spravedlivě rozdělovalo všem, aby nikdo netrpěl hladu. To bylo opravdové Boží království na zemi!

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

nežije. Při porodu tady Benjaminá zemřela. Otec jej miluje ze všech svých synů nejvíce, zvláště potom, co zemřel náš bratr Josef. Když ses při naší první návštěvě vyptával na našeho otce a zda máme ještě nějakého bratra, a pak jsi trval na tom, že příště jej musíme přivést s sebou, náš otec to vůbec nechtěl dovolit. Tvrdil, že je to příliš nebezpečné a kdyby se Benjaminovi něco stalo, byla by to jeho smrt. Proto jsme se tak dlouho nevraceli, teprve když už opravdu nebylo co jíst, svolil otec s těžkým srdcem a pustil jej s námi. Kdybychom ho však nyní nepřivedli domů, otec by to

zabilo. Vezmi si, prosím, místo něho mne, slibil jsem otci, že na něj dám pozor, nemohu se bez něj vrátit!“ Takto úpěnlivě mě Juda prosil, slzy zoufalství mu tekly z očí, stejně jako všem ostatním bratrům. „Jděte všichni pryč!“ nařídil jsem všem svým služebníkům. Okamžitě poslechli a já zůstal se svými bratry sám.

Jana Krajčířiková

Co jsem to udělal?

Petr se pomalu a nenápadně vplížil do dvora velekráze Kafřeše. Posadil se mezi ostatní služebnictvo, které se v chladné noci hřálo u ohně a probíralo bouřlivé události posledních hodin.

„Tak už ho přivedli a teď ho vyslychají!“ oznámil před chvílí někdo. „Zatklí ho v Getsemanské zahradě. Bylo tam s ním pár těch jeho učedníků, ale když uviděli ozbrojený zástup, rozprchlí se.“

„Slyšel jsem, že jeden z nich ho dokonce přímo zradil!“ prohlásil mladý muž stojící naproti Petrovi. „Domluvil se s farizeji a dovedl je na místo!“ Byl očividně rád, že může přispět ještě senzácnější podrobností.

„No jo, dokud ho všichni s jásotem vítali, hlásil se k němu kdekdo,“ zabručel Petrův soused. „Teď ho ale už nikdo nebude vůbec znát!“

„A divíš se?“ opáčil ten, co hovor začal. „Vždyť víš, jaký trest hrozí za rouhání!“

„Poslyš, ty jsi mi ale nějaký povědomý,“ obrátila se najednou jedna služka přímo na Petra. „Že já jsem tě viděla, jak jdeš s tím Galilejským Ježíšem!“

„Nevím, o čem to mluvíš,“ ohradil se Petr a raději se zvedl a vyšel ven k bráně.

Tam ho však potkala jiná žena a jako na potvoru začala křičet: „Tenhle k nim taky patří!“

„Nechte mě na pokoji,“ zvolal Petr.

„Vůbec toho člověka neznám!“

To už ale bylo opravdu obtížné nenápadně se vytrazit. Přistoupili k němu i všichni ostatní, kteří zatím zůstávali kolem ohně. „No, mluvíš ale stejným nářečím, mně se zdá, že k nim klidně patříš můžeš,“ prohlásil ten, co u ohně seděl vedle Petra.

„Ne, nel Neznám ho, nepatřím k nim!“ zapřísahal se stále nervóznější Petr.

Vtom uslyšel zakokrhát kohouta. Zbledl, na chvíli strnul a rozběhl se s pláčem ven.

„Co blázní? Vždyť my bychom ho neudali,“ zabručel děda, co seděl vedle Petra, a všichni se zase pomalu vrátili do tepla k ohni.

Petr utíkal a utíkal a hořce přitom plakal. Bylo mu líto jeho Pána, bylo mu líto všech těch plánů, které měli, těch krásných a vzrušujících dnů, které s ním zažili, bylo mu líto jeho samého, protože najednou v plné síle viděl, jak slabý a ne-spolehlivý je. Vzpomněl si, jak se dušoval: „Kdyby od tebe všichni odpadli, já nikdy!“ A Ježíš mu na to řekl: „Ještě dřív než kohout ráno zakokrhá, třikrát mě zapřeš!“ Jak to mohl vědět? A jak to, že když to věděl, nezavrhl jej? Dokonce jej spolu s Jakubem a Janem vzal s sebou do zahrady, prošel je, ať s ním bdl – a co oni udělali – usnulil! Kdyby věděli, že jsou to poslední chvíle s ním, dokázali by vydržet vzhůru?

„Co jsem to jen udělal?“ naříkal Petr. „Co to jen provedl Jidáš? Co se to s námi všemi stalo? Co bude teď s Ježíšem? Co když ho opravdu odsoudí k smrti? Co pak bude s námi? Odsoudí i nás? Jak je možné, že ještě před několika dny se zdálo, že jej všichni milují, že pro něj není nic nemožné, že se nám všem postaví do čela a povede nás proti Římanům, že budeme svobodní, že nastane Boží království na zemi a on nám bude vládnout, každého nemocného uzdraví, každému slepci vrátí zrak, chromi začnou znovu chodit, posedlé opustí zlí duchové...“ Jak to, že najednou je tak slabý a bezmocný, jak to, že se nebrání, proč nepovolá nebeské anděly, kteří by jej vysvobodili? Co máme dělat? Co jen s námi bude? Ach, proč jsem tak slabý? Co jsem to jen udělal? Proč jsem jej zapřel?“

Petr plakal a utíkal pryč z města. Byla to nejhorší noc jeho života. Až později si dokáže vybavit všechno, co jim Ježíš říkal, jak se je snažil na tyto události připravit, a teprve postupně pochopí, co to všechno znamená a že to tak muselo být. Teď je však velmi, velmi zoufalý...

Jana Krajičířková

Ptali jsme se: Jak budete trávit Velikonoce?

Sandra Silná, farářka CČSH NO Brno – Botanická

Nebude asi překvapením, že Velikonoce budu trávit ve službě v Husově sboru na Botanické. Několik lidí teď připravuji k přijetí svátosti křtu, jedny křtiny proběhnou už během Velikonoc. Zbytek času bych ráda prožila s dětmi a psem venku, v přírodě. A rozhodně část velikonočního času strávím na pláži u Svratky v Jundrově a také ve vodě.

David Hron, farář CČSH NO Praha – Radotín

Ve sboru každý druhý čtvrtek vypravujeme potravinovou pomoc, tak i na Zelený čtvrtek. Přichází k nám lidé z místních ubytoven, bezdomovci, lidé všelijak životem potlučení, mezi nimi i ukrajinské maminky s dětmi. Na farní zahradě vytvořím příležitost pro uvědomění si mementa sdíleného pokrmu, lámaného Kristova těla a prolévané krve. Na Velký pátek rozvezu přebytky mezi ostatní bezdomovce, jsem v kontaktu s několika stanovými městečky v okolí. Odpoledne pak jako pravidelně každý rok půjdeme s mou rodinou na nějakou z křížových cest. Zpravidla se k nám přidá i jiná spřátelená rodina. Výlet provází vždy hodně zvědavých dětských otázek a závěrečné ztišení.

Daniel Majer, farář CČSH NO Praha – Vinohrady

Zadání je sto slov. Jak sto slovy vyjádřit to, co patří k tomu nejpodstatnějšímu v mé víře? Velikonoce (velké noci) jsou pro mne hlavně večery nebo noci, začínající připomínkou či lépe oslavou Poslední večeře – eucharistie na Zelený čtvrtek, přes velkopáteční pašijový příběh až k oslavě zmrtvýchvstání, jejíž branou je sobotní vigilie, kdy křtíme nové katechumeny a sami obnovujeme křestní sliby. Takto budu slavit (trávit je slovo evokující

mnohé. Trávit, vsřebat, strávit mohu jídlo, strávit mohu tak či onak třeba i víkend...), ale já budu slavit, protože Velikonoce jsou pro mne vždy časem radosti, hloubky, posilou ve víře... A jako bonus si poslechnu od Sergeje Rachmaninova skladbu Vespers - All-Night Vigil – Всенощное бдѣніе. Pokud neznáte – okuste.

Jana Kašná, farářka CČSH NO Šumperk a Hostice

Letošní Velikonoce budu opět prožívat hlavně mezi svými blízkými v kostele při bohoslužbách. Je to pro nás duchovní vždy doba hektická, ale těším se na radostná setkání a milé společnosti, ve kterém si opět uvědomíme, jak velká a nezasloužená milost nám byla dána. Také se těším na společný čas, strávený s rodinou. V neposlední řadě přijdou u nás na vesnici koledníci, kteří k Velikonocům také patří.

red

Kresba: Tomáš Altman

Velikonoční fejeton

Před časem, když jsem pracoval v Literárních novinách, kolega do ticha newsroomu z ničeho nic zvolal nad psaním článku: „Ach jo!“ V tu chvíli jsme v redakci byli sami a odvážil jsem se ho zeptat, proč to říká. Proč vzdychá. Místo přímé odpovědi, pravil: „Vnuč se mě doma také ptá: Dědo, proč pořád říkáš ‚Ach jo?‘“ Byla to taková (ne)odpověď. Nicméně, věděl jsem a pochopil. Ostatně, kdo z nás starších by nepochopil, jen dítě zůstává v údivu s otázkou na rtech. Údiv zůstává v dětství a s dospělostí mizí. Odpověď je „jakoby“ známá. Známe ji skutečně? Co je povzdech?

Narážíme na něj v průběhu života, kdy se vryl lidem pod kůži, setrvává a proudí životem, jako naše krev, v žilách, vyhnaná srdcem. Zda by citlivý přístroj, který používají neurologové, v jejich hantýrce zkratkou EEG (Electroencephalogram), zaznamenal naše pnutí v mozku - výboje nervových buněk? Opět otázka a našli bychom otázky na toto téma nesčetně a zůstali bez odpovědi jako tenkrát já s kolegy v tiché liduprázdné místnosti. Jen ozvěna povzdechu ulpěla vysoko na stěnách mezi pavučinami jako připomínka lidského osudu.

Ano, je to spojeno s lidským osudem. Povzdechne, když se něco nedaří, když prožíváme soužení nebo nám není někým rozuměno. Je to podiv nad naším osudem, do jaké situace nás zavedl. Nikoli údiv, neboť vnímáme to jako každodennost, která patří k životu. Jde o chvilkové zastavení, kdy následuje naše vzepětí a pokračování v cestě. Je to osud, není to soud. Jsme smíření.

Proč jsme ale vlastně smíření? Smíření je zakořeněno hluboko v našich genech. To, kde se prvotně vzalo uvědomění našeho smíření, mě napadlo na Velikonoce. Bylo to při popisu průběhu Křížové cesty - čtrnácti zastavení ke Kristově hrobu. Kristus pod tíhou kříže padal, opět se vzchopil a pokračoval v cestě. Stejně my povzdechne na naší cestě a pokračujeme. Cesta je cíl, cesta je život - „Ach jo“. Naši rodiče a prarodiče však častěji říkali: „Můj Bože“.

Mirko Raduševič

Rozchod s predstavou zástupnej obete

Keď pozorne čítame riadky pašiových textov, zistíme, že v príbehoch pašii stretávame náš vlastný svet. Vždy znova a znova pôsobia činitelia typu Judáša, Kajfáša a Piláta. Ich súhra predstavuje obrovský mlynský kameň, ktorý sa neustále otáča a likviduje životy, v ktorých žije Boh. Sú to životy, ktoré v pašiových textoch symbolizuje skupina žien a „milovaný učeník“ pri Ježišom kríži. Im bol Ježiš všetkým a Ježišovu smrťou do slova a do písmena stratili všetko. Ale tí, čo stratili všetko, lebo Ježiš im bol všetkým, nepoznajú viac smrť, ktorá by mala moc nad životom. Im už ani sama smrť nemôže uškodiť. Láska k Ježišovi ich preniesla ponad hrob do života.

Ježišova smrť ako zástupná obeť

Do náboženských predstáv kresťanov o udalostiach na Golgote sa v našej dobe miešajú aj pocity a otázky, ktoré súvisia s právnymi predstavami súčasnosti. Vieme, že v štátoch Európskej únie bol zrušený trest smrti. Aj keď sa vo viacerých štátoch sveta ešte vykonáva, čoraz viac pociťujeme ako štandard, že neexistuje právny dôvod, ktorý by ho ospravedlňoval. Čoraz častejšie v nás vznikajú zmiešané a rozporuplné pocity, najmä v súvislosti s chápaním Ježišovej smrti ako zástupnej obete. Náuka, že niekto iný by mal za nich trpieť, čoraz viac ľudí pociťuje ako niečo, čo je v rozpore s ich dôstojnosťou. Majú pocit, že každý má zastupovať seba, a odmietajú, aby niekto iný znášal trest za ich hriechy. Svedčia o tom aj diela svetovej literatúry. Tiež podľa niektorých novozákonných odborníkov výroky, ktoré predstavujú Ježišovu smrť ako Bohom chcenú a pre spásu ľudí nevyhnutnú obeť, dodatočne boli vložené do Ježišových úst raným kresťanským zborom. Kritika Ježišovej smrti ako zástupnej zmierujúcej obete sa týka samotného centra „pravovernej“ dogmatickej kristológie. Žiada sa preto preskúmať a hodnotiť všetko, na čom sme doteraz v cirkvách budovali. Len tak môžeme rozpoznať, čo treba zachovať a s čím sa treba rozísť a nahradiť to novým, hlbším poznaním.

Teológiu satisfakcie neprijali všetky prakresťanské texty

Je pozoruhodné, že nie všetky rané kresťanské texty chápu Ježišovo utrpenie v schéme modelu obetného rituálu. Už evanjelista Lukáš nepokladal zmierujúci význam Ježišovej smrti za relevantný. Evanjelium podľa Jána a Učenie dvanásťich apoštolov (Didache) nespájajú sviatočné stolovanie s obeťou.

Správa o Ježišom utrpení a smrti patrí spoločne s posolstvom o zmŕtvychvstaní k najstarším tradíciám v evanjeliách. Nepochopili bychom ho správne, keby sme

ho chceli považovať len za správu o skutočnosti. Je vždy aj teologickým výkladom faktov, osôb a ich činov. Všetko to pritom získava symbolický význam, ktorý presahuje individuálnu rovinu či v oblasti pozitívnej alebo negatívnej (napr. postava Judáša alebo Petra). Základ v najstaršej tradícii má nepochybné aj terajšia jánovská správa o utrpení. Ján chápe Ježišovo utrpenie ako Ježišovu cestu k vyvýšeniu a osláveniu. Jánovský Ježiš nejde na smrť len celkom dobrovoľne a vedome (porov. už J 10,17 nn a 13,1), ale je aj počas celého utrpenia zvrchovaným pánom diania. S týmto pohľadom sa spája iný určujúci moment jánovskej správy o utrpení: Ježišovo kráľovstvo. Správa o ukrižovaní a okolnostiach, ktorého sprevádzali (prírodné úkazy), je zde celkom preniknutá jeho kristológiou. Pretože je Ježišovou smrťou dokonaná i jeho hodina oslávenia, môže Ježiš teraz „odovzdať“ ducha. Evanjelista tu zrejme zámerne nepoužíva synoptický výraz na označenie Ježišovej smrti „vydýchol“, „vypustil ducha“, ale hovorí úmyselne s hlbším zámerom: „Odovzdal ducha.“ Keď bol Duch až do teraz prítomný len v Ježišovi a skrze neho pôsobil vo svete, potom od teraz bude aj vo veriacich. Skupinka pod krížom prijíma Ducha zástupne za cirkev (F. Porsch). Ján spája Ježišovu smrť so vzkriesením a oslávením. Čo to znamená, to Jánom zobrazený Ježiš vysvetľuje (Grékom) na príklade pšeničného zrna: „Amen, amen, hovorím vám. Ak pšeničné zrno, ktoré padne do zeme, neodumrie, zostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu.“ Ako v poli zasiat zrno svojou „smrťou“ vystúpi do nového života v podobe klasu novej úrody, aj Ježiš naplní svoje poslanie, keď mu zostane verný, nezuteká, ale prijme aj cestu potupenia a smrti, lebo tak vystúpi do Božej slávy. Po tomto symbolickom zobrazení nasleduje upozornenie, ktoré má paralelu aj v synoptických evanjeliách: „Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život na tomto svete

nenávidí, zachová si ho pre večný život.“ Zdá sa, že Ján poznal nielen židovskú tradíciu, ale aj prastarý rituál. Poznámkou, že Ježišove kosti neboli polámané (ako to bývalo zvykom kvôli urýchleniu smrti) zjavne chcel uistiť o možnosti jeho vzkriesenia, ku ktorému smeruje celé Jánovo evanjelium ako k cieľu Ježišovej cesty k Otcovi (13,1). Večera opísaná Jánom (13,1-36) je úvodom procesu Ježišovej „cesty k Otcovi“ (13,1), ktorá smeruje priamo k veľkonočnému vzkrieseniu a nie k „obeti“. Ústredným momentom stolovania netvorí jedenie, ale Ježišovo umývanie nôh učeníkom (13,15). Ježiš tým symbolicky zobrazil lásku, ktorá ho niesla v jeho životnom poslaní, a dal učeníkom príklad vzájomnej lásky.

Aké predstavy o Bohu stoja za teológiou obete

V dejinách biblického Izraela došlo aj k ďalšiemu posunu v chápaní prinášania obetí. Biblickí proroci podrobili ostrej kritike celý obetný kult Izraela, ktorý bol cudzorodým prvkom v izraelskom náboženstve. Izraelci prevzali tento kult z náboženstva okolitých pohanských národov (M. Balabán). Keď sa pýtame, kto vystupuje v textoch o zástupnom obetovaní ako subjekt, tak je to najčastejšie Boh. On dáva svojho Syna ako obeť. Jeho obeť sa myšlienkovito spája s obeťami zmierenia, ktoré sa do roku 70 konali v jeruzalemskom chráme za nepoznané hriechy ľudu. Po zničení chrámu zanikol obetný kult a začala sa konať bohoslužba v synagógach. Pre Pavla sa štruktúra obetného kultu stala formou vnímania Ježišovej popravu. Boh „Neušetřil vlastného Syna, ale vydal za nás všetkých“ (Rim 8,32). Ježišova smrť je prejavom Boží nesmiernej lásky (Rim 8,39). Kristovou obeťou Boh „... zmieryl svet so sebou, (viac) nepočítal ľuďom ich previnenia“ (2 Kor 5,19). Popri formuláciách vo svojom osobnom vyznaní, Pavol píše v liste Galat'anom (Gal 2,20) o Ježišovi ako subjekte konania, keď hovorí, že „... si ma zamiloval a seba samého vydal za mňa“. V tejto línii pokračuje aj list Hebrejom, ktorý Ježiša úplne vníma očami kultu. Vidí v ňom „Veľkňaza“, ktorý prevyšil jeruzalemských veľkňazov tým, že obetoval seba samého a stal sa obeťou raz navždy.

Štefan Šrobár

Dokončení v príštím čísle

O svátosti křtu v české reformaci

Mistr Jan Hus ve shodě s církevní tradicí řadí svátost křtu na první místo při výčtu sedmi svátostí, jak je tomu i v jeho katechetické příručce zvané *Jádro učení křesťanského*: „Sedm jest posvátných věcí, prvá jest křest...“ Podrobněji pojednává o této svátosti ve svých výkladech *Sentencí Petra Lombardského* a význam svátosti křtu objasňuje také ve své česky psané *Postile v kázání na neděli svaté Trojice*. Ve svém výkladu se zaměřuje na biblický text z 3. kapitoly Janova evangelia o znovuzrození z vody a Ducha svatého.

Soubor sedmi svátostí byl v české církvi podobojí shodný jako v římské církvi, až na specifické chápání svátosti oltářní se zřetelem na kalich pro laiky, děti a nemocné. Zájem husitských teologů byl soustředěn zejména na pochopení a výklad svátosti eucharistie, ale i další svátosti se staly uvnitř proudů české reformace předmětem polemického promýšlení. Platí to i o svátosti křtu, respektive podobě křestního obřadu.

Z polemiky tábořského teologa Mikuláše z Pelhřimova s reprezentantem pražského utrakvismu Janem Rokycanou je zřejmé, že průběh obřadu křtu u táborů byl značně redukován o části, které tento obřad rozvíjely, ale nebyly považovány za podstatu křtu. Podstatné části křestního obřadu vyznačil již ve svém výkladu *Sentencí* Mistr Jan Hus. Základem křtu podle Mikuláše z Pelhřimova bylo obmytí ve vodě s formulí od Ježíše Krista (Mt 28,18-20), a k tomu náležela modlitba, odřikání zlého, otázky týkající se víry, povzbuzování vychovatelů (rodičů). Sůl, olej, křížmo, svíce, rouška, dechnutí byly u táborů vypuštěny, jak dokládá *Význání a obrana táborů* Mikuláše z Pelhřimova. Ty zřejmě byly v křestním obřadu pražského husitského směru zachovány a obřad křtu se konal v bohatším rozvinutí v návaznosti na tradici západní církve.

Ze strany římské církve, konkrétně v *Žalobách* z roku 1461, bylo Janu Rokycanovi vytýkáno, že „zavádí nový blud, kdy křtí se svými stoupenci v lidové řeči mateřské, zachovávaje jak formu křtu, tak exorcismus“. Z toho je patrné, že odlišnost od římské církve spočívala v tom, že obřad křtu byl vykonáván v češtině.

Významné místo v husitství zaujalo v souvislosti se křtem katechetické vzdělávání, jak dokládají katechismové příručky určené dětem i dospělým.

Z 15. a 16. století se dochovaly křtitelnice, které užívali utrakvisté k vysluhování svátosti křtu. Některé byly kamenné, ale nejčastěji byly zhotovovány z cínu. Křtitelnice měly podobu velké nádoby s víkem, která stála na třech nohách. Byly zdobeny zobrazením apoštolů nebo světců a dalšími motivy, jak uvádí Zikmund Winter v knize *Zlatá doba měst českých*. Jako příklad můžeme zmínit křtitelnicí v děkanském kostele, původně husitském, v Mladé Boleslavi z roku 1489.

Utrakvisté při křtu a bířmování užívali i křížmo (směs oleje a balzámu). Zvláštní nádoba se nazývala křížmář. Toto křížmo světil biskup, který se přiklonil k utrakvismu, což bylo spíše výjimečné. V *Žalobách* z katolické strany je o oleji katechumenů

užívaném utrakvisty kriticky řečeno, že Jan Rokycana a jeho stoupenci chybují, „protože při křtu nemají k pomazání svatě tekutiny, ale užívají obyčejného oleje. Jestliže pak mluví o tekutinách, tedy to musí být jeden ze dvou případů: buď mluví o těch, které sami zhotovili, a ty jsou neúčinné, nebo o těch, které kradmo odněkud sebrali, ani z nich nemají přijímající žádný užitek.“

Radikální táboři a Jednota bratrská opustili mazání olejem a nahradili jej ve svátosti bířmování vzkládáním rukou. Mikuláš z Pelhřimova to odvozoval od biblického svědectví, kdy Ježíš vzkládal na děti ruce a žehnal jim (Mk 10,16).

Petr Chelčický předřazoval křtu jako nezbytný předpoklad víru ze slyšeného evangelia a zvýraznil katechetickou a výchovnou odpovědnost za křtěného. Ve *Zprávách o svátostech* mluví o křtu jako o zproštění dědičného (prvotního) hříchu a zdůrazňuje dar milosti Ducha svatého k přemáhání hříchu a skutků těla ve smyslu apoštola Pavla. Petr Chelčický se svým učením vymezoval vůči větší nové utrakvistické církvi lidového typu a její praxi křtu dětí a přijímání eucharistie dětmi. U něho se ozývají

pochybnosti o křtu dětí. Petr Chelčický upřednostňoval křest dospělých před křtem dětí.

Jednota bratrská ve svých počátcích odmítala uzнат křest katolických i husitských kněží a křest byl opakován, což jí Jan Rokycana velmi ostře vytýkal. Křest dětí však nebyl v Jednotě bratrské odmítán, ale přijímání večeře Páně bylo ponecháno až na pozdější dobu. O křtu v Jednotě bratrské a jeho průběhu pojednává podrobně Tabita Landová v publikaci *Liturgie Jednoty bratrské* z roku 2014.

V utrakvismu bylo praxí, že po přijetí svátosti křtu byla eucharistie vysluhována nemluvnatům a malým dětem. Je to dosvědčeno i v *Žalobách*, že Rokycana a utrakvisté přijímání eucharistie ukládají jako nutnost a povinnost dětem po křtu. I když *Žaloby* byly psány s účelovým zaměřením proti Janu Rokycanovi a české církvi podobojí, přesto dávají určitým způsobem nahlédnout do liturgické praxe tehdejších utrakvistů i do podoby jejich křestního obřadu.

Vlivem německé a švýcarské reformace, který se v 16. století projevil i v našem prostředí, byla svátost večeře Páně vysluhována, až když přijímající, kteří byli pokřtěni jako děti, prokázali znalost katechismu a osvědčili křesťanskou víru osobním vyznáním.

Tomáš Butta

Cínová křtitelnice z 15. století z kostela Proměnění Páně v Táboře

S českou muslimkou o ramadánu

V tomto roce se překrývá ramadán s Velikonocemi. Redakce Českého zápasu se zeptala české muslimky Miriam Massadi, jak prožívá tento svátek.

Miriam, co pro vás znamená ramadán?

Vnímám ho jako jeden z nejdůležitějších měsíců v roce, ve kterém se snažím být lepší. Je to hlavně o disciplíně, že se vcítíte do chudých a pomáháte více lidem. Scházíme se u iftáru, což je společná večeře po západu slunce, přerušeni půstu. Tradičně se přerušuje půst datlemi a mlékem, pak se jdeme modlit modlitbu při západu slunce a potom se jí hlavní jídlo. Většinou dělám polévku šorba frik z kuřecího nebo jehněčího masa. Frika je namletá pšenice, která polévku zahustí, dále brik – smažené trojúhelníčky plněné mletým hovězím, bramborou a kořením. Stejně tak se udobřujete s lidmi, se kterými jste rozhádaní. Je to také svátek rodiny, takže se všichni sejdeme u té večeře, které předchází půst. Dávám si za cíl v tomto období o to více číst Korán, protože během roku se toramra zanedbává.

V čem je ramadán jiný u žen?

Mají různé úlevy od půstu, při menstruaci, kojení, v těhotenství. Ale také je povinnost si chybějící dny půstu nahradit poté během roku, nejpozději do dalšího ramadánu.

Vy umíte arabsky?

Arabsky neumím, jen jsem se naučila arabské písmo a číst tak Korán v původním jazyce, a také z paměti některé súry (kapitoly) z Koránu, protože původní, spisovná arabština je pro mě jeden z nejhezčích jazyků. Arabština je těžký jazyk, hlavně některá písmena a výslovnost u nás v českém jazyce nejsou; především ta

výslovnost byla pro mě jedna z nejtěžších věcí.

Angažujete se v této době i v náboženské obci?

Budu s dětmi chodit na iftár do mešity na Palmovce, Na Košince, kde se setkáme i s přáteli. Je zde společná modlitba maghrib při západu slunce, poté společná večeře a zůstaneme i na večerní modlitbu. Jsou pak ještě i speciální modlitby tarawih, které se dělají jen při ramadánu, nejsou povinné, ale doporučené. Hlavně věřím, že v tomto období a při těchto modlitbách se víc přiblížím Bohu, a je to pro mě takový čas klidu a relaxace.

Tento rok je ramadán ve stejném období jako Velikonoce. Jakou vnímáte spojitost?

O tom jsem takto nepřemýšlela, ale je to zajímavé, když si uvědomím, že je také pro křesťany postní období a že mají být také citlivější a pozor-

nější k lidem v tomto období a dávat almužnu, stejně jako my. Mělo by nás to spojoval, ne rozdělovat.

A jak vnímáte xenofobii u nás? Myslíte, že se stav zlepšuje?

Je pořád cítit. Někdy to vnímám více, někdy méně. Lidé jsou pochopitelně ovlivněni zprávami z médií, což je pak bohužel cítit i na pohledech kolemjdoucích, ale nejsou takoví všichni, setkala jsem se i s lidmi, kteří jsou otevření, předsudky nemají a berou člověka takového, jaký je. A to vždy „zahřeje na duši“.

Ptal se Ondřej Syrový

Recept ŠORBA FRIK

Ingredience na polévku: 300 g jehněčího masa (či hovězí nebo kuřecí), 1 cibule (nejemno nakrájená), 2 stroužky česneku (nejemno nakrájené), 500 g čerstvých rajčat, svazek koriandru, polévková lžice sušené máty, hrstka sušené nebo malá plechovka konzervované cizrny, stonek řapíkatého celeru, 4 polévkové lžice oleje, černý pepř a sůl, čajová lžička sladké papriky, špetka skořice, čajová lžička koření Ras el Hanout, 1 sklenička friky.

Postup přípravy: Pokud budeme vařit ze sušené cizrny, musíme ji přes noc namočit ve vodě a předem uvařit. V hrnci rozehrějeme olej, vložíme kousky masa, nejemno nakrájenou cibuli, česnek, osolíme a necháme pod pokličkou dusit na slabém plameni. Následně okořeníme pepřem, skořicí, sladkou paprikou a směsí koření Ras el Hanout, promícháme a přidáme nejemno nakrájená rajčata. Pod pokličkou dusíme, průběžně promícháváme a podléváme troškou teplé vody. Až se rajčata rozvaří, přilijeme 1l teplé vody a vaříme, až je maso téměř měkké. Přidáme nakrájený řapíkatý celer, cizrnu, friku, nasekaný koriandr, mátu a vaříme asi 25-30 minut. Na talíři ozdobíme lístky koriandru.

Ingredience na BRIK: 1 balení těsta na brik (malsuka), 1 cibule (nejemno nakrájená), 1-2 stroužky česneku (nastrouhaný), 300 g mletého hovězího masa, 1 menší brambora (uvařená a nejemno nastrouhaná), sůl, 1/4 čajové lžičky mletého černého pepře, 1/2 lžičky mletého římského kmínu, 1/4 lžičky mletého koriandru, 1/2 lžičky sladké papriky, hrst nasekané čerstvé petrželky a čerstvého koriandru, olej na smažení, citrón.

Postup přípravy: Na pánvi na rozehrátém oleji osmažíme cibulku a česnek. Až zežlátne, přidáme mleté maso, sůl a koření (pepř, kmín, koriandr a papriku) a za občasného míchání vaříme asi 15 minut. Přidáme nejemno nastrouhanou uvařenou bramboru a nasekanou petrželku a koriandr, promícháme a pár minutek prohřejeme. Takto připravenou směs odstavíme ze sporáku a necháme vychladnout. Na většinu obalů malsuky jsou obrázky, jak zarolovat do požadovaného tvaru. Kraje potřeme prsty namočenými ve vodě, aby brik držel hezky pohromadě. Do pánve nalijeme vrstvu oleje 1-2 cm, rozehrějeme ho a srolovaný brik v něm z každé strany smažíme dozlatova, 3-5 minut. Usmažený dáme na papírovou utěrku, abychom odsáli přebytečný olej. Podáváme s měsíčkem citrónu na pokapání. Brik se jí k polévce nebo jako lehká večeře třeba se zeleninovým salátem.

Rusalčin „Velký den“ a Rusálie

Rusalka představuje půvabnou spanilou pannu s bledou tváří a její jméno je odvozené od názvu svátku starých Slovanů rusalií, při kterém se vzdávala čest mrtvým. V souvislosti s Rusalkou si stručně připomeňme, že v tuto jarní dobu se dodnes v některých zemích, jako je Polsko, Rusko, Ukrajina, Srbsko, slaví tzv. jarní dušičky. V Polsku svátku mrtvých říkají „dziady“ (dědy). Svátek patří do ještě staroslovanských předkřesťanských zvyků a vzpomínka na zemřelé se konala čtyřikrát do roka, na jaře, v létě, na podzim a v zimě. Dodnes v některých zemích, především pravoslavných, se tento vzpomínkový den takto uctívá. Obchází se hroby, zapalují se svíčky a někde se k hrobu přináší jídlo (např. vařená pšenice). Jídlo není určeno pouze předkům, ale myslí se i na chudobné lidi, kteří pro jídlo přichází.

O tomto svátku a slovanské mytologii se dočteme v knihách Jana Máchala, který Rusalky a svátek takto popisuje: „Podle podání Malorusů jsou Mavky děti matkami utopené a nekřtěné, (...) Mavky se zlobí na lidi, že je nechali umřít bez křtu (...) Když po sedm let nikdo nad nimi se nesmiluje, promění se v Rusalky ... Pojmenování své obdržely Rusalky podle svátků rusalií, které mají ráz slavnosti dušiček. Na semik (čtvrtek na sedmou neděli velikonoční), který sluje místy rusalka nebo rusalčin, mavskij velikden, vychází lid na hřbitovy, zdobí hroby věnci a klade na ně pokrmy pro nebožtíky.“

red

Pozvání na Setkání rodin

Milí přátelé, srdečně zvou na další Setkání rodin letos na jaře.

Konat se bude 26. -28.4.2024 na Rychtě v Krásecku, poblíž Vyškova. Průvodním motivem pro program je podobenství O rozsévání. Na programu budou dětské modlitby, programy pro rodiče, pro děti, procházka, společný zábavní workshop, večerní loutkové divadélko a vystoupení kouzelníka. Nedělní bohoslužbou nám poslouží bratr Petr Šandera.

Cena za setkání - dospělý: 1000,-
dítě (starší 2 let): 500,- dítě (mladší 2 let): 0,-
Všechny rodiny budou ubytovány v samostatných pokojích s několika postelemi, které lze doplnit vlastními spacáky a karimatkami. Na většině pokojů je k dispozici umyvadlo. Sprchy a sociální zázemí jsou společné.

Kdybyste zvažovali jen denní účast bez pře-spání, neostýchejte se ozvat, domluvíme se :)
Webovou adresu k přihlášení najdete na stránkách naší církve.

Kontakt: irena.markova.cz@gmail.com.

S láskou Irena Marková

Kobylky a med

aneb setkání mladých v Hradci Králové

Milé sestry a bratři, přijměte pozvání na setkání u nás v Hradci na faře 12. - 14. dubna! Jak už název napovídá, na své si přijdou milovníci sladkého, ale ani o slané nebude nouze, pohodlí vytopené diecéze a fary na chvíli vystřídá taky troška chladu, útulnost města zase na chvíli zastoupí laskavost přírody, akční i rozvázně hry doplní zpívání s kytarami, ale hlavně – příležitost užívat si Boží přítomnost v radosti a veselí společně s přáteli byste si neměli nechat ujít za žádných okolností! Ví-tání jsou husité i nehusité z KH diecéze i od-jinud! **Jana, Pavel, Emilka, Pepi, Matěj**

SETKÁNÍ DUCHOVNÍCH ČČSH

HUSITI OPEN

3. dubna 2024
9.30-11.30 hodin

Po přihlášení přes odkaz na webu KH diecéze nebo přes tento QR kód vám RÁNO PŘED KONFERENCÍ zašleme odkaz pro připojení k videokonferenci, podmínkou je vlastnit Gmail.

- Úvodní slovo bratra patriarchy T. Butty: Co máme očekávat od sněmu? Co má být předmětem projednání I. zasedání? Jaké se připravují materiály? Jaké úkoly mají být vytyčeny pro IX. sněm z hlediska delší perspektivy? Jakými úkoly se budou zabývat jednotlivé výbory?
- Jak byste si představovali podzimní sněm, synodu?
- O které body byste rozšířili program vedle povinných bodů na těchto setkáních?

Můžete se také přihlásit do facebookové skupiny HUSITI OPEN.

Teologicko-poradní sbor KRÁLOVÉHRADECKÉ DIECÉZE CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ
WWW.CCSHN.CZ

Dialog ve studiu - Svoboda a moc

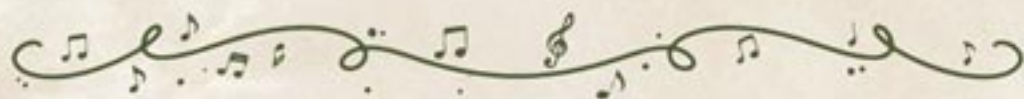
Srdečně vás zveme na studijní setkání v rámci Cyklu setkání nad texty ze židovské a křesťanské tradice. V úterý, 9. dubna v 19 hodin se sejdeme u tématu Svoboda a moc. Místo konání: Maiselova synagoga., Maiselova ulice 63/10, Praha 1. Registrace a informace o programu na adrese dialogvestudiu@seznam.cz.

red

Církev československá husitská zve na
koncert pro ZVONOHRU
v Roce české hudby

varhanní koncert

česká varhanní tvorba od renesance po současnost

14. května 2024 od 18 hodin

Sbor kněze Ambrože v Hradci Králové

Zazní autoři B.M.Černohorský, J.K.Kuchař, B.Smetana, B.Martinů,
F.Kovaříček a další v podání varhaníka

Michala Novenko

Michal Novenko je významný český hudebník a pedagog.
Jako koncertní varhaník vystupuje po celé Evropě i v zámoří.
Vyučuje na Pražské konservatoři a je zván jako hostující profesor
do mnoha zemí světa. Jeho umění je zachyceno na řadě nahrávek,
které získaly velký ohlas ve světovém odborném tisku.

Vstupné 250 Kč bude věnováno na dokončení projektu ZVONOHRA,
kterou bychom rádi uvítali prvním koncertem již v roce 2025.